
AFIȘUL MUZICAL DIN PATRIMONIUL MUZEULUI NAȚIONAL DE ISTORIE A MOLDOVEI

Vera Stăvilă

Afișul muzical dintotdeauna a avut rolul de popularizare și promovare a muzicii și de a atrage publicul în sălile de concert la diferite evenimente culturale. Pe de altă parte, afișul muzical este un document istoric concret, de cele mai multe ori mai obiectiv decât memoriile contemporanilor, document care păstrează pentru cercetători diversă informație, pe alocuri chiar detaliată, despre repertoriul unui sau altui interpret, colectiv artistic, formație muzicală. Afișul ne permite să urmărim biografia de creație a interpreților, existența în timp a unei piese.

Muzeul Național de Istorie a Moldovei deține o colecție bogată și interesantă de afișe muzicale în număr de circa 1000 de unități. Afișele respective anunță evenimente culturale care au avut loc în sălile de concert din spațiul dintre Prut și Nistru (concerte de muzică clasică, muzică simfonică, muzică ușoară, spectacole de muzică populară, serate de creație a interpreților, festivaluri naționale și internaționale). Pe lângă acestea se regăsesc și afișele create pentru concertele prezentate în turnee prin diferite țării (afișe de turneu), dar și afișe cu referință la turneele colectivelor și interpreților străini în sălile de concert din Moldova pruto-nistreană. Afișele prezintă un interes documentar și artistic deosebit deoarece pot fi examinate ca o mărturie a trecerii timpului, înlesnind astfel studierea vieții muzicale în Basarabia.

Aceste afișe constituie o scurtă cronică a evenimentelor muzicale și ilustrează, pe parcursul a mai bine de un secol, evoluția afișului muzical din Moldova de la est de Prut cuprinzând perioada anilor 1900-2010. Atât cronologic, cât și după modul de executare, evoluția formei și conținutului, acestea pot fi împărțite în patru categorii distincte: 1) afișe muzicale din timpul Rusiei țariste, 2) afișe muzicale din anii administrației românești, 3) afișe muzicale din perioada sovietică, 4) afișe muzicale din perioada independenței Republicii Moldova.

La răscrucea secolelor XIX-XX, Chișinăul, inclusiv datorită așezării sale geografice favorabile, era considerat unul dintre cele mai muzicale centre din gubernie. În ultimul an al secolului XIX a fost înființată Școala muzicală particulară a lui Vasile Gutor, care a deținut un rol important în dezvoltarea muzicală a Chișinăului. În această perioadă se deschid clasele de canto ale surorilor C.M. Hrganovski, iar în anul 1906, în școala lui V. Gutor a avut loc primul concert de muzică românească, precedat de o prelegere despre cântecul românesc. Concertele susținute la Chișinău se bucurau de un mare succes din partea publicului. Mulți cântăreți și interpreți vestiți ai timpului sunt invitați la Chișinău din România, Rusia, sau din alte țări europene pentru a susține diverse concerte.

Cel mai vechi afiș muzical din patrimoniul MNIM datează cu sfârșitul secolului XIX. Acesta anunță concertul baritonului Vasile Anenkov, susținut în sala Adunării Nobilimii în ziua de 6 februarie anul 1900¹. Afișul este destinat pentru avizierele de interior, de regulă se înmâna invitaților, fie din timp, fie la începutul concertului. Este de format mic (14×35 cm), include programul concertului, și este imprimat în limba rusă la tipografia lui A. Goldenștein din Chișinău. De menționat că afișele de la sfârșitul secolului XIX erau imprimate într-un număr mic de exemplare. Deoarece erau imprimate pe hârtie simplă, preponderent de ziar, de dimensiuni mici, era greu de păstrat, din care motiv au ajuns până astăzi într-un număr foarte mic de exemplare. Afișul provine din colecția Irinei Cantacuzin.

Perioada anilor 1918-1940, răstimp în care aici a fost exercitată administrarea românească, s-a remarcat prin mai multe procese pozitive în culturalizarea muzicală a ținutului. În pofida numeroaselor greutăți, mulți promotori ai culturii basarabene au depus eforturi considerabile pentru

¹MNIM, FB-23643.

1. Afiș. Concert susținut de baritonul V. Anenkov în sala Adunării Nobilimii din Chișinău, 1900.

dezvoltarea vieții spirituale. Cercetând colecția, constatăm că afișul muzical din perioada interbelică este prezent într-un număr modest de exemplare. Aceste afișe sunt foarte valoroase prin informația ce o dețin și au o importanță documentară deosebită. Prin intermediul acestora putem identifica nu numai personalități, evenimente muzicale dar și descoperi edificii (care astăzi nu

mai sunt) unde au fost prezentate spectacole muzicale. Observăm două tipuri de afișe: afișe care includ doar un text (anunț) încadrat într-un chenar și afișe în care designul este concentrat pe o singură imagine, plasată pe un fundal monocrom. Ambele tipuri de afișe sunt de format mic (o foaie A4) și imprimate alb-negru la tipografie. Aceste afișe reflectă activitatea muzicală a Conservatorului *Unirea* (1919-1940), a Conservatorului Național (1918-1940), a Conservatorului Municipal din Chișinău (1936-1940), a trupelor și interpreților invitați din alte țări.

La învierea vieții muzicale a Chișinăului în această perioadă au contribuit și numeroasele turnee ale interpreților și trupelor de operă italiene. Se bucurau de succes spectacolele trupei ucrainene de operă și dramă, spectacole care erau foarte frecvente la Chișinău. De asemenea, aici veneau un șir de cântăreți din Rusia. Chișinăul găzduiește mai multe personalități ale muzicii ruse – S. Rahmaninov, F. Șaleapin, A. Nejdanova ș.a.

Cele mai reprezentative afișe sunt date cu zilele de 14 mai 1931, 14 mai 1933 și 23 iunie 1934. Astfel, la 14 mai 1931 Alexandru Vertinski, cântăreț,

2. Afiș. Concert susținut de cântărețul A. Vertinski, în Sala Eparhială din Chișinău, 1931.

poet, compozitor, artist de cabaret și actor se află la Chișinău în turneu pentru a susține mai multe concerte. Unul din acestea a avut loc în Sala Eparhială la 14 mai. Concertele au fost anunțate printr-un afiș. Pe avers este imprimată imaginea cântărețului în costum de scenă. Pe verso, într-un chenar, programul concertului în limba rusă separat de cel în limba română. Afișul are dimensiunile de 20,5×29,5 cm, alb-negru, imprimat la tipografie. De menționat că afișul în această perioadă în mare parte era unul de import, venit odată cu trupele sau cântăreții care susțineau concerte la Chișinău, cu unele excepții când afișul era comandat din timp la tipografia din Chișinău².

La 14 mai 1933, în sala Conservatorului Unirea are loc un concert consacrat comemorării lui P. Ceaikovski, susținut de Gh. Ghenari bariton, artist al Operei Imperiale din Sankt Petersburg, cu concursul A. Dicescu. Afișul editat cu această ocazie reprezintă un text încadrat într-un chenar cu simbolul muzicii în partea de sus. Fără imagine dar bogat în informație, imprimat, alb-negru³.

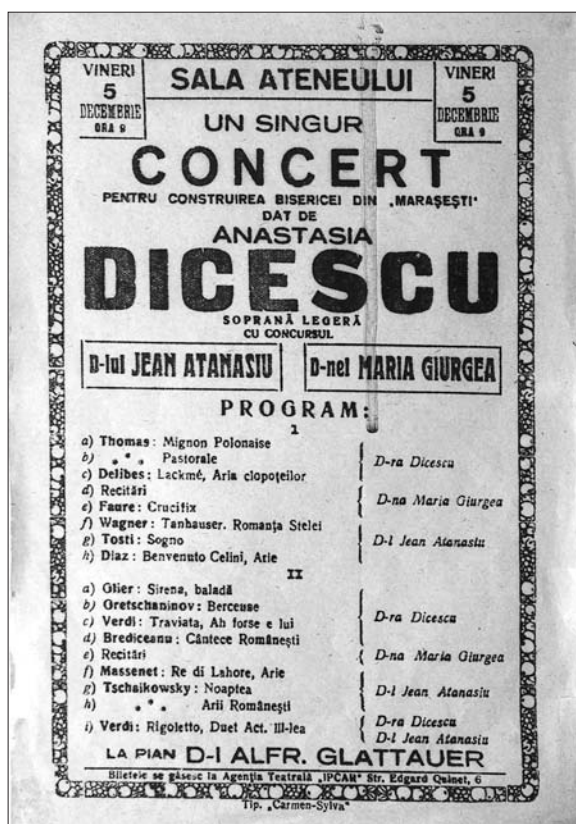
Un alt afiș anunță că la 23 iunie 1934, în sala Conservatorului Unirea, a avut loc un concert susținut de elevele clasei de canto, discipolele Mariei Zlatov, cântăreață de operă și profesoară. Afișul acestui concert este de format mic (15×38,5 cm), dar foarte bogat în informație, cu un text imprimat în limba română, cu ștampila Conservatorului Unirea⁴.

Prezintă interes și afișul tipărit cu ocazia concertului de caritate susținut în sala Ateneului Român de soprana Anastasia Dicescu. Ținem să menționăm că la organizarea acestui eveniment, în scopul susținerii lucrărilor de construire a bisericii din Mărășești, și-au dat concursul Jean Atanasiu și Maria Giurgea. Afișul nu este datat. Se indică doar agenția unde pot fi procurate biletele. Afiș imprimat în limba română la Tipografia Carmen Silva din București⁵.

Colecția include și afișe muzicale sovietice din RASSM. Acestea reflectă, îndeosebi, activitatea Orchestrei Simfonice condusă de B. Miliutin, care activa la Tiraspol în acea perioadă și turneele întreprinse în diferite orașe ale URSS. Afișele sunt

3. Afiș. Concert susținut de elevele profesoarei M. Zlatov a Conservatorului Municipal din Chișinău, anii '30 ai sec. XX.

4. Afiș. Concert de caritate susținut de soprana A. Dicescu în sala Ateneului Român, București, anii '30 ai sec. XX.

² MNIM, FB-22540-2.

³ MNIM, FB-19581.

⁴ MNIM, FB-22540-4.

⁵ MNIM, FB-22962.

5. Afiș. Concert consacrat comemorării lui P. Ceai-kovski, în sala Conservatorului „Unirea”, Chișinău, 1933.

6. Afiș. „Orchestra Simfonică” condusă de V. Miliutin, Tiraspol, 1936.

de format mare (60×57 cm). Informația cuprinsă în aceste afișe se referă la programul concertului, locul, data prezentării, tipografia unde au fost imprimate. Aceste afișe nu sunt semnate de pictori, ele sunt făcute la comandă. Din informația desprinsă dintr-un afiș din anul 1936 aflăm că Orchestra Simfonică condusă de B. Miliutin susține un concert la Tiraspol. Este un afiș în două culori, de dimensiuni mari, care include și imagini fotografice ale unor instrumentiști din orchestră, imprimat în limba rusă la tipografia din Tiraspol⁶.

Afișul muzical din RSSM a evoluat în contextul celui sovietic din URSS. Perioada anilor '40-'50 ai sec. XX a fost marcată de constituirea unui sistem nou, de tip sovietic, în toate domeniile vieții artistice. Afișul se manifestă, mai mult ca un instrument de propagandă, decât de popularizare a muzicii, dimensiunii culturale se adaugă cea politică. Întrucât comerțul privat în această perioadă lipsește, comenzile pentru afișe veneau de la stat, artiștii graficieni nu erau solicitați să creeze afișe (cu toate că în primii ani postbelici activau pictori din prima generație, absolvenți ai Școlii de Arte Frumoase din Chișinău, V. Poleakov, V. Socolov, A. Alentiev ș.a.).

Distingem două tipuri de afișe: imprimate și scrise cu mâna sau cu trafaretul. Cele imprimate erau făcute la Tipografia centrală din Chișinău, sau la Fabrica de imprimare din Tiraspol. Afișele sunt cu mult text și fără imagine, dețin diversă informație gen: programul, începutul spectacolului, locul și ora prezentării, costul unui bilet ș.a. Afișele sunt de diferite dimensiuni, destinate pentru avizierele de exterior. De regulă, acestea erau agățate în apropierea edificiilor, acolo unde urma să aibă loc spectacolul. Aceste afișe prezintă un deosebit interes documentar, dar nu și artistic. Afișele erau făcute la comanda guvernului (Upravlenie po Delam Iskusstv pri CNK MSSR). Afișele scrise de mână sau cu trafaretul, de regulă erau cele care anunțau diverse concerte în aer liber, care aveau loc în Grădina Publică din Chișinău. Cele scrise cu trafaretul aveau un inconvenient, deoarece se afișau în loc deschis, din cauza ploii se uzau foarte repede și nu puteau fi păstrate.

Un afiș datat cu anul 1941 anunță concertul sopranei Lidia Babici, în sala teatrului Colizeu⁷. Este un afiș cu multă informație, fără imagine, dar de o calitate proastă, imprimat pe hârtie de ziar în

⁶MNIM, FB-23948-9.

⁷MNIM, FB-23948-19.

7. Afiș. Orchestra Simfonică a Filarmonicii de Stat cu solista L. Babici, Chișinău, 1941.

8. Afiș. Concert dedicat aniversării a 25-a de la formarea RSSM. Chișinău, 1949.

două culori (roșu și negru). De regulă, denumirea orchestrei sau a interpretului se scria cu roșu, restul informației cu negru. Afișele imprimate pe hârtie de o calitate mai bună și de format mare (110×85 cm) erau cele ale concertelor dedicate unor manifestări speciale. Cum ar fi cel din 1949 care anunță un concert dedicat aniversării a 25-a de la formarea RSSM, cu participarea mai multor colective artistice: „Orchestra Simfonică”, Capela corală „Doina” și „Ansamblul de dansuri populare din RSSM”, susținut în Sala Filarmonicii din

Chișinău⁸. Este un afiș cu mult text, fără imagine, imprimat în două culori (roșu și negru) în limba rusă, cu autograf. Din informația ce o dețin aceste afișe reținem că în primii ani postbelici au activat interpreți cu renume din perioada interbelică, dar și nume de interpreți, instrumentiști, dansatori, care își încep activitatea în primii ani postbelici și pe care îi vom regăsi pe afișele de mai târziu cum ar fi: Eugen Ureche, Tamara Cioban, Ghita Strahilevici ș a.

O activitate vastă a avut și Conservatorul de Stat „G. Musicescu” din Chișinău. Despre aceasta vorbesc afișele din colecția lui Iosif Dailis, violonist și profesor la conservator. Afișele au fost făcute pentru concertele profesorilor și elevilor în anii '50 ai sec. XX, care au avut loc în Sala Filarmonicii de Stat din Chișinău și în Sala Conservatorului. Afișele sunt cu mult text și fără imagine, de format mare 90×85 și 120×90 cm, imprimate la tipografie⁹.

Răsfoind colecția, observăm și un afiș de turneu a anilor '50 ai sec. XX. Este vorba despre turneul Orchestrei Simfonice a Filarmonicii din Chișinău condusă de Timofei Gurtovoi cu solista Polina Botzatu, în România. Afișul ne relatează că turneul a avut loc în luna iunie 1953, concertele au fost susținute în Sala Ateneului Român. Afișul este unul tipic pentru această perioadă, cu mult text și fără imagine, care include și programul acestor concerte. În partea de jos a afișului se indică că biletele pot fi procurate din timp la Agenția de stat „AGES” din București. Este imprimat în limba română¹⁰. De menționat că, în această perioadă, afișele de turneu deseori se imprimau în țara unde avea loc concertul.

Anii '60-'80 ai sec. XX sunt marcați de un șir de evenimente culturale. În anul 1966 a fost înființat Ansamblul de muzică populară „Mugurel” condus de V. Negruți. La 1 martie 1967 a avut loc prima ediție a Festivalului Internațional de Muzică „Mărțișor”, iar în 1968 a fost înființată formația „Noroc”, conducător artistic Mihai Dolgan. Își încep activitatea Ș. Petrache, I. Suruceanu ș.a. Apare o generație de tineri interpreți de muzică populară: M. Drăgan, N. Istarati, V. Marin, I. Bas, N. Glib ș.a. În anul 1970 este fondată Orchestra de muzică populară „Lăutarii”, în cadrul Filar-

⁸ MNIM, FB-23948-61.

⁹ MNIM, FB-22796.

¹⁰ MNIM, FB-12488-45.

9. Afiş. Festivalul Internațional de muzică „Mărtișor”, Chișinău, 1978, autor V. Șişcov.

moniciei de Stat din Chișinău, de binecunoscutul interpret de muzică populară N. Sulac, din anul 1978, dirijor maestrul N. Botgros.

Anii '60 ai sec. XX se caracterizează prin sporirea interesului față de afișul cultural. Se pune un nou accent pe afiș ca mijloc de publicitate. Apar elemente noi în creațiile pictorilor cu referință la afișul muzical. Artiștii plastici încep să folosească fotografia și colajele, în crearea afișului, alcătuiesc diverse compoziții cu ornamente decorative. Apare textul cu caractere pronunțate. Relațiile culturale cu alte țări și-au lăsat și ele amprenta în dezvoltarea artei grafice de publicitate. Artiștii plastici caută noi stiluri originale pentru crearea afișelor.

Menționăm aici afișele Ansamblului de dansuri populare „Joc”, care își schimbă formatul și conținutul. Acestea au în imagine secvențe din spectacole, însoțite de un text în limba română cu caractere chirilice. Afișele sunt de format 60×90 cm,

imprimate color la tipografie¹¹. În rând cu afișele imprimate color se regăesc și cele fără imagine, cum ar fi afișul concertului de autor al compozitorului Alexei Stârcea, dedicat jubileului de 50 de ani de la naștere, susținut cu Orchestra Simfonică a Filarmonicii din Chișinău, dirijor Timofei Gurtovoi, și capela corală „Doina”, datat cu anul 1969. Afiș cu mult text, de format 81×60 cm, imprimat la tipografie¹².

De menționat că în anii '70 ai sec. XX se observă o stagnare a afișului cultural. În acești ani se intensifică difuzarea diverselor manifestări culturale la radio și televiziune. Afișele au încetat de a mai fi principala formă de promovare a muzicii. Afișele din colecție din acești ani sunt cu imagine, imprimate color, dar nu conțin informație. Afișele interpreților de muzică ușoară Ion Suruceanu, Ștefan Petrache ș.a. sunt semnate de pictorii Iu. Axionov și V. Șcerbac. Această stagnare a continuat până la sfârșitul anilor '70 ai sec. XX.

În anii '80 ai sec. XX, vedem un flux de afișe care popularizează, diverse manifestări culturale, concerte, festivaluri, seri de creație, turnee ș.a. Afișul muzical al anilor '80 ai sec. XX este unul de dimensiuni mari, color, majoritatea au în prim plan imagini cu orchestre și interpreți. Pe afiș se indică denumirea orchestrei sau numele interpretului, cu caractere pronunțate, iar textul este trecut pe planul doi, cu caractere mărunte, care include date despre autorul afișului, tirajul, anul și locul imprimării. Cele mai spectaculoase afișe din acești ani sunt cele ale Orchestrei de muzică populară „Lăutarii”, conducător artistic Nicolae Botgros, capela corală „Doina”, conducător artistic Veronica Garștea, ansamblul de dansuri populare „Joc”, conducător artistic Vladimir Curbet, Orchestra de Cameră condusă de Alfred Gherșfeld ș.a.¹³ În colecție observăm un șir de afișe ale interpreților de muzică populară: Nicolae Sulac, Nicolae Glib, Veronica Mihai, Zinaida Julea, Dumitru Gheorghiu, Vasile Marin, Valentina Cojocar ș.a., care au în prim-plan imaginea interpretului, dar nu includ informație despre autor, tipografie, tiraj.

Se deosebește radical și afișul de turneu din anii '80 ai sec. XX. Este unul color, cu mult text și imagine. Unele afișe includ colaje cu fotografii ale interpreților, orchestrelor, dansatorilor. Sunt imprimate pe hârtie de calitate de format mare

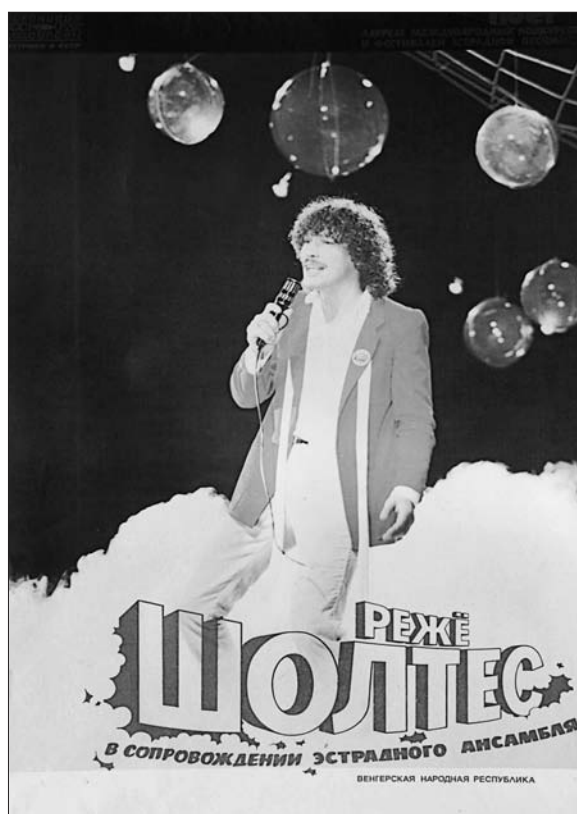
¹¹ MNIM, FB-5578-49.

¹² MNIM, FA-5469-6.

¹³ MNIM, FB-24242.

10. Afiș. Ansamblul vocal-instrumental „Buzuki” din Grecia, Chișinău, 1984, autori V. Borisov, M. Afanasiev.

11. Afiș. Interpretul de muzică ușoară Rezső Soltesz din Ungaria, Chișinău, anii '80 ai sec. XX.

(60×90), cu text în limbile franceză și engleză. Drept exemplu servesc afișele de turneu ale Ansamblului de dansuri populare „Joc” în Mexic și Franța¹⁴. Un afiș de turneu original este și cel al Orchestrei de muzică populară „Lăutarii”, care este tipărit pe ambele părți. Pe avers este imprimat un fragment de vioară iar pe revers, un colaj cu imagini fotografice ale soliștilor orchestrei și un text (istoricul orchestrei), în limbile română cu grafie chirilică, rusă, și engleză¹⁵.

Răsfoind colecția găsim un șir de afișe ale interpreților și formațiilor străine care au prezentat concerte la Chișinău în anii '80 ai sec. XX. Este vorba despre Ansamblurile vocal instrumentale „Buzuki” și „Afina” din Grecia, formația „Fix” din Estonia, Ansamblul de muzică populară „Kupalinka” din Bielorusia, Ansamblul de dansuri populare din Bașkiria. Interpreții de muzică ușoară Tonis Mägi din Estonia, Rezső Soltesz din Ungaria, Nazari Iaremciuk din Ucraina ș.a. Aceste afișe sunt foarte colorate de format mare și au în ima-

12. Afiș de turneu. Orchestra de muzică populară „Lăutarii”, 1988: a - avers; b - revers.

¹⁴ MNIM, FA-5578-52.

¹⁵ MNIM, FB-24242-28.

13. Afiș. Interpretul de muzică populară N. Glib, Chișinău, 1990, autori S. Solonari, V. Sinițki.

14. Afiș. Orchestra de muzică populară „Mugurel”, dirijor I. Dascăl, anii '90 ai sec. XX, autor S. Solonari, foto M. Potârniche.

gine formații și interpreți. O parte din afișe sunt semnate de pictorii S. Borisov și M. Afanasiev.

Un interes aparte prezintă afișele Festivalului Internațional de Muzică „Mărțișor”. Prima ediție a avut loc la Chișinău în perioada 1-10 martie 1967. Cel mai vechi afiș al acestui festival din colecție este datat cu anul 1978, ediția a XII-a, și este semnat de pictorul V. Șișco. Are dimensiuni 60×80 cm, tiraj 1000 exemplare, imprimat la tipografia

15. Afiș. Ansamblul Național Academic de stat de dansuri populare „Joc”. Director general și prim-maestru de balet V. Curbet, anii '90 ai sec. XX.

din Tiraspol¹⁶. La sfârșitul anilor '80 ai sec. XX, pentru Festivalul internațional de muzică *Mărțișor* semnează afișe plasticianul Gr. Cornienco.

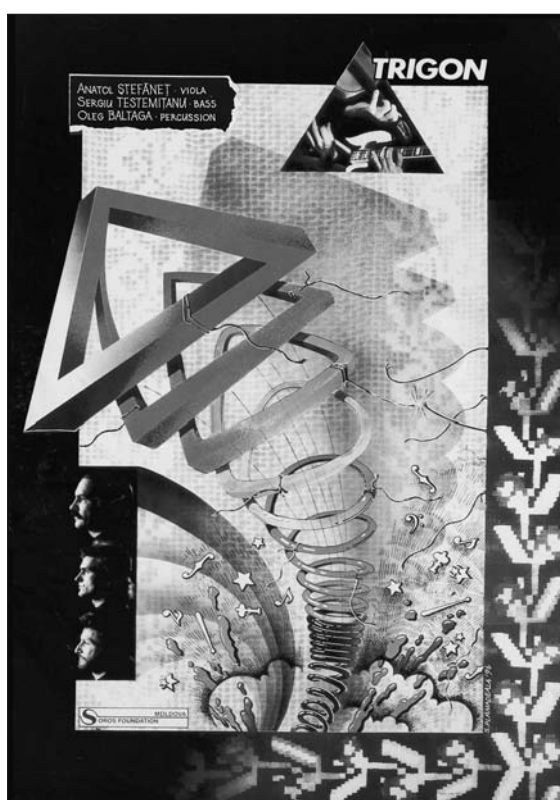
Afișele interpreților Iurie Sadovnic, Ion Suruceanu, Margareta Ivănuș, Galina Gherman, Gheorghie Țopa, Anatol Dumitraș sunt semnate de pictorul V. Afanasiu, după fotografiile executate de M. Potârniche. Pictorița Sofia Plămădeală semnează afișele formației „Trigon” și al festivalului Zilele muzicii tinere „Cireșar-88”, ediția a 4-a¹⁷.

După declararea Independenței Republicii Moldova acest spațiu trece prin transformări social-politice radicale. Schimbările din viața social-politică s-au reflectat în mod direct și asupra culturii naționale: au dispărut presiunile ideologice, a apărut posibilitatea de a contacta cu țări mai mult sau mai puțin îndepărtate, a crescut considerabil numărul de interpreți și colective artistice etc. Această perioadă se caracterizează printr-o diversitate a afișelor muzicale. Cercetând colecția observăm un șir de afișe ale interpreților făcute după imagini fotografice, însoțite de un text cu caractere mărunte trecut pe planul doi, de regulă în partea de jos a afișului (informație despre autor, tiraj, locul imprimării). Unele afișe conțin doar numele interpretului, iar altele sunt imprimate în formă de calendar.

Afișele Orchestrei de muzică populară „Mugurel”, dirijor Ion Dascăl, și ale interpretului de muzică populară Nicolae Glib sunt semnate de pictorii S. Solonari și V. Sinițki. Pictorul-grafician Isai Cârmu semnează afișele interpretei de muzică ușoară

¹⁶ MNIM, FB-17899.

¹⁷ MNIM, FB-24361.

16. Afiș. Formația „Trigon”, anii '90 ai sec. XX, autor S. Plămădeală.

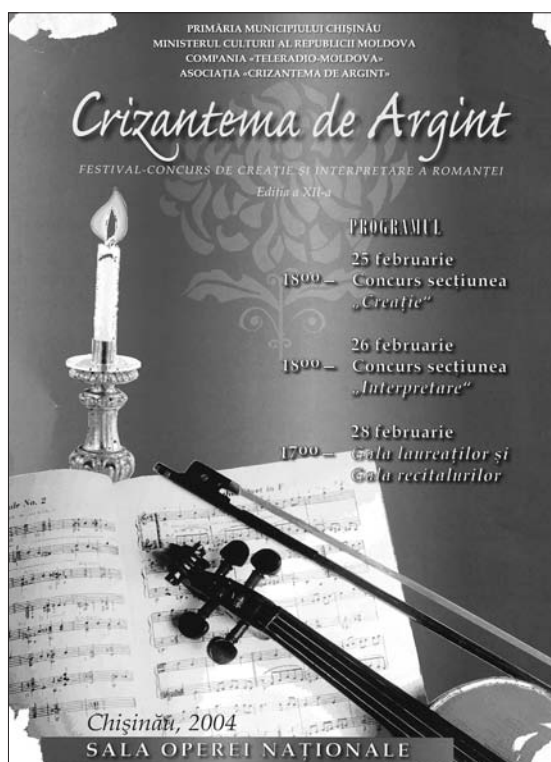
17. Afiș. Formația „Noroc”, conducător artistic M. Dolgan, anii '90 ai sec. XX.

Nina Crulicovschi, iar afișele Ansamblului Național Academic de Dansuri Populare „Joc” sunt semnate de V. Afanasiu. Pentru festivalul „Maluri de Prut”, dedicat regretaților interpreți de muzică ușoară Doina și Ion Aldea-Teodorovici, semnează afișe pictorul-scenograf Petru Balan.

Colecția include o serie de afișe ale interpreților și orchestrelor de muzică populară din România (naistul Gh. Zamfir, interpreții Ion Dolănescu, Irina Loghin ș.a). Aceste spectacole au avut loc la Palatul Național din Chișinău în anii 1990-2000. Afișele sunt de format mare, foarte colorate, cu imagini ale interpreților și orchestrelor în diferite ipostaze, dar foarte sărace în informație.

Afișul muzical din anii 2000 mai poate înfrumuseța holurile sălilor de concerte, afișajul de pe stâlpi, dar nu mai este o formă artistică, cum era altă dată. Artiștii plastici tot mai rar semnează afișe. Ca rezultat, acestea vor conține o imagine fotografică a artistului sau a formației, orchestrei (majoritatea grafică computerizată), și nu creația pictorului.

În urma cercetării s-a constatat că afișele muzicale din colecția MNIM se referă la perioada

18. Afiș. Festivalul-concurs „Crizantema de argint”, Chișinău, 2004.

anilor 1900-2010 și constituie o scurtă cronică a vieții muzicale din Moldova de la est de Prut. Atât cronologic, cât și după modul de executare, evoluția formei și conținutului, acestea pot fi împărțite în patru categorii distincte: 1) afișe muzicale din timpul Rusiei Țariste, 2) afișe muzicale din anii administrației românești, 3) afișe muzicale din perioada sovietică, 4) afișe muzicale din perioada independenței Republicii Moldova. Afișele din primele două categorii sunt cu mult

text, parțial cu imagine alb-negru, de format mic (o foaie A4) imprimate la tipografie pe hârtie de calitate proastă, preponderent de ziar. Cele din perioada sovietică sunt de două tipuri: afișul imprimat cu mult text fără imagine și afișul color cu textul imprimat trecut pe planul doi, de diferite dimensiuni. Afișele muzicale din perioada independenței Republicii Moldova sunt foarte diverse după format și imagine dar cu mai puțină informație.

Concert posters from the National Museum of History of Moldova

Abstract

This paper is the result of research of the collection of concert posters from the NMHM collections. It was found that the posters refer to the period of time from 1900 to 2010 and represent a brief chronicle of the musical life of Moldova east of the Prut River. Chronologically and by the method of production, form and content they can be classified into four categories: 1) concert posters of the times of Imperial Russia, 2) concert posters of the times of Romanian government, 3) concert posters of the Soviet period, and 4) concert posters of the Republic Moldova. The posters of the first two categories contain much text, partly black and white images, are of small size (A4 sheet), printed on paper of poor quality, mainly newsprint. Posters of the Soviet period are of two types: posters with lots of text without images and color posters, of various sizes. Concert posters of the Republic of Moldova have diverse formats and images, but provide little information. It was also found that the concert posters of the times of Tsarist Russia and the Romanian government are very few, and posters of singers and musical groups, as well as folk singers and orchestras of 1960s are completely missing.

List of illustrations:

1. Poster. Concert by baritone V. Annenkov in the Chișinău Nobility Assembly Hall, 1900.
2. Poster. Concert by A. Vertinsky in the Chișinău Diocesan Hall, 1931.
3. Poster. Concert by M. Zlatova's students in the Chișinău Municipal Conservatory, 1930s.
4. Poster. Charity concert by soprano A. Dicescu in the Romanian Athenaeum, Bucharest, 1930s.
5. Poster. Concert in memory of Tchaikovsky in the Hall of Chișinău Conservatory "Unirea", 1933.
6. Poster. Symphony Orchestra under the direction of B. Milyutin, Tiraspol, 1936.
7. Poster. State Philharmonic Symphony Orchestra, soloist L. Babici, Chișinău, 1941.
8. Poster. Concert dedicated to the 25th anniversary of the MSSR, Chișinău, 1949.
9. Poster. International music festival "Marțișor", Chișinău, 1978. Author V. Shishkov.
10. Poster. Greek Bouzouki band, Chișinău, 1984. Authors V. Borisov and M. Afanasyev.
11. Poster. Hungarian singer Rezső Soltesz, Chișinău, 1980s.
12. Tour poster. Folk music orchestra "Lăutarii", 1988.
13. Poster. Folksinger N. Glib, Chișinău, 1990. Authors S. Solonari, V. Sinitzky.
14. Poster. Folk music orchestra "Mugurel", conductor I. Dascăl, 1990s. Author S. Solonari, photo M. Potârniche.
15. Poster. National Academic Folk Dance Ensemble "Joc", artistic director and chief choreographer V. Curbet. 1990s.
16. Poster. Group "Trigon", 1990s. Author S. Plămădeală.
17. Poster. Group "Noroc", artistic director M. Dolgan, 1990s.
18. Poster. The "Silver Chrysanthemum" Competition, Chișinău, 2004.

Концертные афиши из фондов Национального музея истории Молдовы

Резюме

Статья является результатом исследования коллекции концертных афиш из фондов НМИМ. Было установлено, что афиши относятся к периоду времени с 1900 по 2010 год и представляют собой краткую хронику музыкальной жизни Молдовы к востоку от реки Прут. Как по хронологии, так и по способу изго-

товления, форме и содержанию они могут быть отнесены к четырем разным категориям: 1) концертные афиши времен царской России; 2) концертные афиши времен румынской администрации; 3) концертные афиши советского периода; 4) концертные афиши Республики Молдова. Афиши, относящиеся к первым двум категориям, отличаются большим количеством текста, частично с черно-белыми изображениями, небольшого формата (лист А4), отпечатаны в типографии на бумаге плохого качества, преимущественно газетной. Афиши советского периода двух типов: афиши с большим количеством текста без изображений и цветные афиши, где текст отходит на второй план, разных размеров. Концертные афиши Республики Молдова отличаются разнообразием форматов и изображений, но предоставляют мало информации. Также было установлено, что концертные афиши времен царской России и румынской администрации имеются в очень малом количестве, а афиши эстрадных исполнителей и ансамблей, а также певцов и оркестров народной музыки, выступавших в 60-е годы XX века, полностью отсутствуют.

Список иллюстраций:

1. Афиша. Концерт певца (баритона) В. Анненкова в зале кишиневского Дворянского собрания, 1900 г.
2. Афиша. Концерт А. Вертинского в Епархиальном зале Кишинева, 1931 г.
3. Афиша. Концерт учениц М. Златовой в Кишиневской муниципальной консерватории, 30-е гг. XX в.
4. Афиша. Благотворительный концерт певицы (сопрано) А. Дическу в Румынском Атенеуме, Бухарест, 30-е гг. XX в.
5. Афиша. Концерт памяти П. Чайковского в зале кишиневской консерватории «Униря», 1933 г.
6. Афиша. Симфонический оркестр под управлением Б. Милютина, Тирасполь, 1936 г.
7. Афиша. Симфонический оркестр Государственной филармонии, солистка Л. Бабич, Кишинев, 1941 г.
8. Афиша. Концерт, приуроченный к 25-летию создания МССР, Кишинев, 1949 г.
9. Афиша. Международный музыкальный фестиваль «Мэрцишор», Кишинев, 1978 г. Автор В. Шишков.
10. Афиша. Греческий вокально-инструментальный ансамбль «Бузуки», Кишинев, 1984 г. Авторы В. Борисов и М. Афанасьев.
11. Афиша. Венгерский эстрадный певец Режё Солтес. Кишинев, 80-е гг. XX в.
12. Гастрольная афиша. Оркестр народной музыки «Лэутары», 1988 г.
13. Афиша. Исполнитель народных песен Н. Глиб, Кишинев, 1990 г. Авторы С. Солонарь, В. Синицкий.
14. Афиша. Оркестр народной музыки «Мугурел», Дирижер И. Даскэл, 90-е гг. XX в. Автор С. Солонарь, фото М. Потырнике.
15. Афиша. Национальный академический ансамбль народного танца «Жок», Художественный руководитель и главный балетмейстер В. Курбет, 90-е гг. XX в.
16. Афиша. Группа «Тригон», 90-е гг. XX в. Автор С. Плэмэдялэ.
17. Афиша. Группа «Норок». Художественный руководитель М. Долган, 90-е гг. XX в.
18. Афиша. Фестиваль-конкурс «Серебряная хризантема», Кишинев, 2004 г.

11.02.2014

Vera Stăvilă, Muzeul Național de Istorie a Moldovei, str. 31 August, 121-A, MD-2012 Chișinău, Republica Moldova

